

Jules Gabriel Verne (magyarosan: Verne Gyula)

(Nantes, 1828. február 8. - Amiens, 1905. március 24.) francia író.

Egy fiatal ügyvéd, Pierre Verne első fiaként született. Apja önmagához hasonlóan jogi pályára szánta, de Jules nem érdeklődött az ügyvédi pálya iránt, s bár elvégezte a jogi egyetemet, soha nem praktizált. Szerette a kalandokat, s a fény városában, Párizsban szeretett volna élni akkor is, amikor apja megfenyegette, megvonja tőle az anyagi támogatást.

Eleinte sokat nélkülözött, s mindenféle munkát elvállalt, a maradék idejében pedig színdarabokat írt, kevés sikerrel. Dumas azonban biztatta, s ez sokat jelentett Verne számára.

Első komolyabb sikerét az *Öt hét léghajón* című művel érte el, amely 1862 karácsonyára jelent meg, s ennek révén anyagilag is rendbejött. Kiadója, Jules-Pierre Hetzel azonnal húsz évre szóló szerződést kötött vele. Egyre-másra jelentette meg regényeit, amelyek óriási sikert arattak otthon és külföldön egyaránt. Megteremtette az anyagi biztonságot családjá számára, s most már nem kellett mással foglalkoznia, csak az írással.

Regényei témáját sokszor az életből merítette, csak tovább gondolta a felfedezések, találmányok életét, így született meg az ő segítségével a modern tudományos-fantasztikus irodalom. Legtöbbször a valóság és képzelet határán egyensúlyoz, de vannak a valóság határát jelentősen átlépő művei is.

A magyarokat is kedvelő, de Magyarországon sohasem járt író hazánkhoz kapcsolódó művei: a Sándor Mátyás, A dunai hajós, a Várkastély a Kárpátokban (Kolcvár) és a Storitz Vilmos titka, amelyek közül vitathatatlanul az első két mű a legnépszerűbb. Ezekben is a szabadságjogokért harcoló hősöket mutatja be, ahogyan életében is harcolt a gyarmatosítás, a rabszolgaság ellen.

Már életében sokan csodálták, de ugyanakkor voltak, akik fanyalogtak a regényei láttán, értéktelennek tartották műveit. A nagyközönség és író társai nagyobb része azonban elfogadta, szerette s várta az egyre újabb és újabb műveket. Kortársai közül Zola, Balzac, Gorkij, Edmondo de Amicis, a két Dumas vagy George Sand elismerte tehetségét. Tisztelői közé tartozott Mengyelejev, Gábor Dénes, Szilárd Leó vagy Teller Ede, de megemlíthetjük XIII. Leó pápát is, aki magánkihallgatáson fogadta.

Művei hatása a magyar irodalomban is érződik, hiszen Jókainak nem egy műve stílusában hasonlít a Verne-művekre, s ezt ő (mármint Jókai) nem is tagadta. Karinthy Frigyes szintén szerette, amit az *Így írtok ti-ben* található Verne-utánpótlás mutat a legjobban.

Műveiből már közel 200 filmfeldolgozás készült, amelyek között éppúgy találhatók néhány perces némafilmek, mint százmillió dolláros szuperprodukciók.

Az UNESCO nyilvántartása szerint évtizedek óta a legtöbbet fordított szerzők közé tartozik, művei már 148 nyelven jelentek meg.